

**Federatie
Marokkaanse
Verenigingen**
Oudstrijderstraat 9
2140 Borgerhout
Tel. 03-204 10 10

**Unie van
Turkse
Verenigingen**
Lange Achteromstraat 32
2018 Antwerpen
Tel. 03/289.91.13

Geactualiseerde versie d.d. 5.1.2009

Inschrijvingsrecht. Standpunten en voorstellen.

1. Gelijke onderwijskansen en kampeertoestanden

Voor FMV en UTV is de prioritaire doelstelling van een 'Gelijke onderwijskansenbeleid' de realisatie van gelijke rechten, kansen en uitkomsten voor álle leerlingen in álle scholen. Gelijke kansen in het onderwijs zijn pas gegarandeerd wanneer verschillende groepen in de samenleving op een gelijke manier aanwezig zijn in alle maatschappelijke instellingen en posities. Deze doelstelling is realiseerbaar door consequent en prioritair te kiezen voor **kwaliteitsonderwijs**.

FMV en UTV zijn van oordeel dat **etnische segregatie** zowel voor zgn. 'witte' als 'zwarte' scholen problematisch kan zijn. Etnisch gesegregeerde scholen hebben bijvoorbeeld minder mogelijkheden om jongeren voor te bereiden op de interculturele samenleving. Intercultureel onderwijs benadrukt immers de noodzaak van het 'beleven' van intercultureelheid, wat uiteraard meer kansen op succes heeft in 'gemengde' scholen.

Anderzijds zijn 'zwarte' scholen in bepaalde steden en wijken een weerspiegeling van een sociologische realiteit. Het is ook duidelijk dat het verkleuren van de scholen in grootstedelijke contexten in de toekomst eerder zal toenemen dan afnemen. Sommige van deze scholen behalen - dank zij de inzet van een gemotiveerd team - goede resultaten, ondanks de objectieve moeilijkheden waarmee ze te kampen hebben en ongeacht de capaciteiten van de leerlingen. Krachtig Investeren in deze scholen en leerlingen is hier dé boodschap.

'Zwarte' concentratiescholen werden jarenlang aan hun lot overgelaten en werden verketterd. 'Witte' concentratiescholen konden 'zwarte' leerlingen zomaar weigeren en werden ongemoeid gelaten.

Al te lang heeft het onderwijs zich blind gestaard op de realisatie van 'gemengde' scholen. Al te lang heeft men de spreiding van 'allochtone' leerlingen als een mirakeloplossing voor de leerachterstand van deze leerlingen gezien. Men voerde een beleid van eenzijdige 'spreidingsmaatregelen' van 'zwarte' leerlingen.

De resultaten van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen over het spreidingsbeleid - die nauw aansluiten bij buitenlandse ervaringen - bewezen het tegenovergestelde. Een aantal politici en beleidsmakers die hierin probeerden verandering te brengen, botsten op heel wat weerstanden. De 'vrijheid van onderwijs' werd te pas en te onpas misbruikt om o.a. een discriminerend inschrijvingsbeleid te voeren.

Een spreidingsbeleid is daarenboven een voedingsbodem voor vooroordelen, discriminatie en racisme. Men stelt of suggereert immers dat de kwaliteit daalt vanaf een bepaalde concentratie 'allochtone' kinderen. Op die manier legt men de verantwoordelijkheid voor een daling van de kwaliteit van het onderwijs eenzijdig bij hen. Het spreidingsbeleid leidde de afgelopen jaren tot een uitzichtloze discussie die het zoeken naar en het uitvoeren van doeltreffende oplossingen eindeloos vertraagde. Hoewel er tegenwoordig op beleidsniveau een brede consensus is dat een spreidingsbeleid niet werkt, leeft het nog in de hoofden van heel wat (onderwijs)mensen.

Het zijn in de eerste plaats de 'witte' en niet de 'zwarte' scholen die de etnische segregatie in het Vlaams onderwijs hebben veroorzaakt.

Er werden verschillende maatregelen genomen in het kader van het Gelijke onderwijskansendecreet (GOK-decreet) om te verhinderen dat leerlingen op basis van o.a. herkomst werden geweigerd. Toch blijven nog steeds heel wat 'allochtone' ouders moeilijkheden ervaren om hun kinderen in te schrijven in de school van hun keuze. Gelukkig maken systematische bijstellingen van het GOK-decreet het voor (elitaire) scholen steeds moeilijker om leerlingen te weigeren. Toch blijven kordate en aanvullende maatregelen nodig, die de correcte toepassing van het GOK-decreet moeten mogelijk maken. Vandaag de dag moet nog steeds teveel energie gestoken in het opeisen van een correcte toepassing van het inschrijfrecht. Iedere keer dat er een verbetering van het inschrijfrecht wordt aangekondigd, lijkt het er op dat een nieuwe zoektocht naar achterpoortjes om eraan te ontsnappen begonnen is.

Ook tijdens de discussie rond de kampeertoestanden ziet men de spreidingsgedachte de kop weer opsteken. Sommige 'zwarte' concentratiescholen dromen van het aantrekken van 'witte leerlingen' en 'witte' ouders, in plaats van zich prioritair te concentreren op de verhoging van de kwaliteit van hun onderwijs. Zo kwamen FMV en UTV pijnlijke getuigenissen ter ore van 'allochtone' en 'kansarme' ouders over 'witte' ouders die blijkbaar de voordelen van in de stad (her)ontdekt hebben en/of de nadelen ervaren hebben van hun kinderen iedere dag naar een school buiten de buurt te moeten brengen. In groep breken ze in in de 'betere' concentratiescholen van hun buurt. Kansarme en 'allochtone' ouders moeten met lede ogen aanzien dat er voor hen geen plaats meer is in de buurtschool. Misschien allemaal goed bedoeld in het kader van de realisatie van zgn. 'multiculturele' scholen, maar soms wel met weinig democratische effecten voor gevolg.

2. Experimenteren om wachtrijen en kampeertoestanden te vermijden

Nederlandstalige scholen in Vlaanderen en Brussel kunnen door een decreetswijzing van 2 juli 2008 de komende twee schooljaren experimenteren met methodes om wachtrijen en kampeertoestanden te vermijden. Een experiment mag evenwel niet strijdig zijn met de uitgangspunten van het GOK-decreet. Er moet een akkoord zijn over dit experiment in het lokaal overlegplatform (LOP). Zo kan bijvoorbeeld het criterium 'afstand tussen de school en de woonplaats van de leerling' gebruikt worden om de rangorde van de inschrijvingen te bepalen.

Er geldt in **Gent** voor het schooljaar 2009-2010 een nieuwe regeling voor de inschrijvingen. De Algemene vergadering van het LOP-basisonderwijs van Gent keurde op 22 september 2008 met een vereiste dubbele meerderheid (onderwijs – én niet-onderwijsverstrekkers) de mogelijkheid goed om met een experiment van start te gaan. Kinderen die in de buurt van de school wonen, krijgen voorrang bij de inschrijving. Of het criterium van de chronologie bij de inschrijvingen ('wie het eerste komt, die het eerste maalt') wordt vervangen door het criterium 'afstand school – thuis'.

Op 30 september 2009 lag een gelijkaardig voorstel als dat van Gent voor op de Algemene vergadering van het LOP-basisonderwijs **Antwerpen**. 109 van de 168 onderwijsverstrekkers stemden tegen, 52 stemden voor en er waren 7 onthoudingen. Bij de niet-onderwijsverstrekkers stemden 9 voor en 3 tegen. Het voorstel van de stad Antwerpen haalde de dubbele meerderheid niet en werd verworpen. Voor alle duidelijkheid: de stemming ging enkel het licht op groen zetten om aan de stad Antwerpen de mogelijkheid te verlenen om dit experiment in het stedelijk onderwijs uit te voeren. Eenmaal het LOP hiertoe de toelating zou verlenen, zou iedere inrichtende macht het recht hebben om al dan niet in te stappen in het experiment.

FMV en UTV stonden positief tegenover het Antwerpse experiment, op voorwaarde dat het experiment begeleid werd door een degelijk communicatieplan.

Al te vaak ervaren de twee koepelorganisaties dat 'allochtone' ouders het slachtoffer zijn van het niet correct toepassen van het gelijke onderwijskansendecreet en van de beslissingen van het LOP. Het voorgestelde Antwerpse experiment hield serieuze kansen in om meer transparantie en rechtszekerheid te brengen in het inschrijvingsbeleid van de Antwerpse scholen. Ouders die in de buurt van de school wonen, zouden wellicht minder kans lopen verdrongen te worden door ouders die uit andere buurten komen. Het experiment had de relatie school- buurt kunnen versterken en een einde kunnen maken aan de weinig sociale kampeertoestanden.

Voor FMV en UTV een gemiste kans voor het onderwijs in Antwerpen.

Kamperen voor de schoolpoort is een fenomeen dat dateert van voor het GOK-decreet en dat dank zij het GOK-decreet zichtbaar is geworden. Het kamperen voor de schoolpoort wordt - ten onrechte - geduid als een negatief gevolg van het GOK-decreet en het inschrijvingsbeleid. In de meeste scholen in Vlaanderen zou er volgens de eerste berekeningen niet echt een capaciteitsprobleem zijn. Kamperen is blijkbaar een marginaal gegeven in de Vlaamse onderwijscontext. In bepaalde stedelijke contexten zoals in Antwerpen b.v. zal de demografische realiteit nieuwe onderwijsinfrastructuur nodig maken.

Het kamperen aan de schoolpoorten legt wel een aantal mechanismen in het onderwijs bloot zoals de 'vermarkting' in onderwijs en ongezonde concurrentie tussen

scholen. Structurele maatregelen zoals het ingrijpen in de negatieve effecten van de 'vrijheid van onderwijs' zijn in een Belgische en Vlaamse context niet altijd evident, laat staan haalbaar op korte termijn. Dat betekent echter niet dat er op korte termijn geen maatregelen moeten genomen worden om de nefaste gevolgen van het niet respecteren van het inschrijvingsrecht en de kampeertoestanden halt toe te roepen. Integendeel.

3. Inschrijfperiodes

Onderwijsminister Frank Vandenbroucke bepaalde dat de inschrijving voor een volgend schooljaar ten vroegste mogelijk is op 1 september van het voorafgaande schooljaar. Zo kunnen ouders voor het schooljaar 2009-2010 hun kinderen ten vroegste inschrijven vanaf 1 september 2008. Vroeger konden ouders hun kinderen jaren van te voren inschrijven. Met deze maatregel verdwenen gelukkig een aantal wantoestanden.

Vanaf 1 september bepaalt **iedere Vlaamse school** - net zoals vroeger - wanneer én hoe ze inschrijft. In steden als **Brussel, Gent, Antwerpen** - waar een Lokaal Overlegplatform (LOP) aanwezig is - maken scholen afspraken over de inschrijfperiodes. Het GOK-decreet geeft de LOP's immers expliciet de bevoegdheid om afspraken te maken (zoals b.v. het vastleggen van inschrijfperiodes).

Zo hanteren de **Antwerpse scholen** twee of drie inschrijfperiodes voor kinderen die een andere school kiezen of voor het eerst schoolgaan.

Antwerpse basisscholen schrijven in een **eerste** (door de overheid verplichte) **periode** vanaf 5 januari 2009 tot en met 30 januari 2009 de **broers en zussen** in van kinderen die al op hun school zitten.

Antwerpse basisscholen kunnen vrijwillig, onder bepaalde voorwaarden, opteren voor een facultatieve **tweede periode** om zgn. GOK- leerlingen (kansarme, en anderstalige leerlingen) of niet-GOK leerlingen in te schrijven. Deze periode loopt vanaf 2 februari tot en met 20 februari 2009. ¹

Antwerpse secundaire scholen schrijven vanaf 15 januari tot en met 20 februari de broers en zussen in van kinderen die al op school zitten.

Vanaf 2 maart 2009 en voor 1 september 2009 kiest **elke school in Antwerpen** (zowel van het basisonderwijs als van het secundair onderwijs) zelf haar inschrijvingsperiodes. ²

In het Vlaamse onderwijs bestaan er dus - in tegenstelling tot wat men soms ten onrechte denkt of beweert - geen '*gemeenschappelijke inschrijfperiodes*'. Het startmoment kan immers van gemeente tot gemeente verschillen. Een tweede (vrijwillige) inschrijfperiode wordt niet overal georganiseerd. Elke Antwerpse basisschool bijv. kan - zoals hoger vermeld - vanaf 2 maart 2009 zelf het moment en de duur van haar 'open inschrijvingen' bepalen. Zo was er een Antwerpse school die inschrijfperiode pas startte tijdens de grote vakantie. Gent zorgt voor een primeur in het inschrijvingsrecht, die een einde zou moeten maken aan de kampeertoestanden en het inschrijvingsbeleid transparanter zou moeten maken (zie voetnoot). In heel wat gemeenten worden zelfs helemaal geen afspraken over de inschrijfperiodes gemaakt. ³

Voor het secundair onderwijs is de situatie in de Vlaamse scholen nog complexer. Er zijn nauwelijks afspraken. In feite komt het hier op neer dat iedere secundaire school – na het inschrijven van broers en zussen – zelf bepaalt wanneer én hoe ze inschrijft.

3.1. Misbruiken

Het huidige inschrijvingsbeleid maakt nog altijd heel wat misbruiken van het inschrijvingsrecht mogelijk. Voor ouders en hun kinderen (zeker voor kansarme en

'allochtone' ouders) blijft het vaak een ingewikkelde en frustrerende zoektocht naar een 'goede' en geschikte school.⁴

3.2. Criterium "buurt"

Het principe *'een basisschool kan best direct aansluiten bij de leefomgeving van het kind'*. Dit principe werd ooit naar aanleiding van de discussie over het decreet basisonderwijs (25 februari 1997) in het Vlaams Parlement verdedigd. Ook voor FMV en UTV zijn een 'goede' school in de buurt een praktisch ideaal. Kinderen kunnen al vrij vlug zelfstandig naar school en terug naar huis. Kinderen die in een andere wijk naar school gaan, moeten gehaald en gebracht worden. Dat levert heel wat ongemak en praktische problemen op. Het betekent extra tijdrovende en belastende verplaatsingen, extra risico's in het verkeer, verplicht overblijven tijdens de middagpauze. Het veronderstelt ook dat er regelmatig openbaar vervoer is of dat er speciale bussen worden ingelegd. Het brengt voor de ouders extra kosten mee voor vervoer, schoolmaaltijden, naschoolse opvang ...

Voor kinderen zijn leeftijdgenootjes om mee te spelen van groot belang. Kinderen die met elkaar in dezelfde klas of school zitten, spelen veelal ook na schooltijd met elkaar. De kans is groot dat kinderen die buiten hun wijk naar school gaan, noch bij huis, noch op school aansluiting vinden. Buiten de buurt naar school gaan is een extra belasting voor het milieu en de mobiliteit.

FMV en UTV zijn voorstander om het criterium "buurt" te linken aan een tweede inschrijfperiode waarin scholen verplicht voorrang moeten geven aan GOK-leerlingen. Pas nadat de GOK-leerlingen uit de buurt aan bod gekomen zijn, kan het de beurt zijn aan de niet-GOK leerlingen uit de buurt.⁵

Het invoeren van het criterium buurt is uiteraard afhankelijk van de context (o.a. een plattelands- of stedelijke omgeving) waarin de school gelegen is.

Als men effectief in Vlaanderen de kansen van kansarme en 'allochtone' leerlingen wil verhogen, dan gaan deze leerlingen in hun buurt verplicht voor op alle andere leerlingen.

3.3. Gemeenschappelijke inschrijfperiodes

Ook moet overwogen worden om voor het schooljaar 2009 - 2010 het initiatief te nemen om in heel Vlaanderen voor alle scholen echte 'gemeenschappelijke inschrijfperiodes' vast te leggen. Die gemeenschappelijke periodes moeten de inschrijving van leerlingen voor ouders én scholen eenvoudiger en transparanter maken. Concurrentie tussen scholen kan hierdoor verminderd worden. Voor 'allochtone' organisaties wordt het dan eenvoudiger om hun doelgroepen te informeren en te ondersteunen.

4. Voldoende informatie over de inschrijfperiodes

FMV en UTV verwachten dat alle scholen hun inschrijfperiode(s) zo ruim mogelijk publiek maken. Dat kan via de scholen, de CLB's, Lokale Overlegplatforms (LOP's), de studie-informatiebureaus (zoals de Studiewijzer in Antwerpen en het

Studieadviespunt in Gent ...). Voor bepaalde doelgroepen zoals 'allochtone' ouders dienen aangepaste en efficiënte communicatiemiddelen gebruikt te worden.

In het LOP-secundair onderwijs Antwerpen werd twee schooljaren geleden de afspraak gemaakt dat alle scholen hun inschrijfperiodes klaar en duidelijk aan de schoolpoort zouden uithangen en deze informatie zouden doorgeven aan de Studiewijzer.

Twee schooljaren geleden werd deze afspraak nauwelijks nageleefd. FMV en UTV en het 'Meldpunt Onderwijs' van het 'Antwerps minderhedencentrum de 8' klaagden deze situatie aan in het LOP. We zagen vorig schooljaar dat meer (vooral secundaire) scholen hun inschrijvingsperiodes op een correcte manier afficheerden en de gevraagde informatie aan de Studiewijzer doorgaven. Jammer genoeg leven nog altijd teveel te veel scholen deze afspraak niet na.

Het is ontoelaatbaar dat sommige scholen de afspraken die in het LOP gemaakt werden, niet naleven. Het kan evenmin dat onontbeerlijke informatie over de inschrijfperiodes en de capaciteit van de scholen niet wordt doorgeven aan de Studiewijzer en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Voor de ouders en hun pleitbezorgers/belangenbehartigers betekent dit onnodig tijdverlies, overbodige telefoontjes, overbodig zoekwerk op het internet, overbodige verplaatsingen.

De voordelen van meer transparantie in het inschrijvingsbeleid zijn duidelijk: bewustere en betere school - en studiekeuzes, minder tijdsverlies, minder dubbele inschrijvingen⁶, minder ontgoochelingen en frustraties, een grotere betrokkenheid van ouders en leerlingen, minder schoolse mislukkingen ...

5. Formulieren: 'weigering van inschrijving' en 'waarborg van inschrijving'

Scholen moeten decretaal een kind dat zich met zijn ouders aanmeldt voor een inschrijving, ofwel inschrijven ofwel weigeren. Voorlopige inschrijvingen kunnen niet.

Het heeft jaren geduurd vooraleer men de scholen decretaal verplicht werden om een **bewijs** af te leveren wanneer ze een leerling **weigerden in te schrijven**.

Ouders kunnen aan de hand van dit bewijs (laten) nagaan of de weigering al dan niet terecht is. Een aantal scholen levert nog steeds geen bewijsstuk af. Veel ouders zijn niet op de hoogte van hun recht op een dergelijk bewijsstuk.

Scholen moeten zonder dat de ouders daarom moeten vragen hen een **bewijs** van **weigering** moeten overhandigen wanneer een kind niet wordt ingeschreven.

Bij de realisatie van een inschrijving moeten ze een **bewijs** moeten afleveren met de **waarborg** van **inschrijving**.⁷ Zo'n bewijs geeft aan ouders de zekerheid dat hun kind effectief ingeschreven is. Het neemt onzekerheid bij de ouders weg en kan dubbele inschrijvingen helpen voorkomen.

Het LOP-basisonderwijs Gent maakte als eerste LOP op 20.11.2006 de afspraak dat elke ouder een 'bewijs van inschrijving' moet ontvangen. Met de bepaling evenwel dat een school gebruik kan maken van een modelformulier ontworpen door het LOP of van een eigen document. Het LOP-basisonderwijs Antwerpen beperkte zich tot een **oproep** naar de scholen om het inschrijvingsformulier van het LOP te gebruiken.⁸

6. Het GOK-decreet en de LOP's

Het is een publiek geheim dat sommige scholen al jaren allerlei trucs gebruiken om 'allochtone' en 'kansarme' leerlingen te weigeren of door te verwijzen. Het non-discriminatiebeleid (1993) en GOK-decreet (2002 met wijzigingen in 2005⁹) hebben aan heel wat schrijnende toestanden een eind kunnen maken. Voor die tijd was er absolute willekeur. Scholen selecteerden leerlingen en schreven in wie ze wilden. Kritiek leveren op scholen die dergelijke discriminerende en praktijken hanteerden, vond men erger dan de discriminatie en uitsluiting zelf.

Wat kan anders en beter?

- de afspraken in sommige LOP's over de communicatie met de ouders: zoals het afficheren van de inschrijfperiodes aan de schoolpoorten, de vermelding van de inschrijfperiodes op de websites van scholen en op websites zoals de 'Studiewijzer Antwerpen' dienen correct nageleefd te worden. Hetzelfde geldt voor het doorgeven van informatie over de capaciteit van de scholen;
- correcte informatie, geen misleidende publiciteit over scholen, samenwerking tussen scholen, geen oneerlijke concurrentie tussen scholen;
- het ter beschikking stellen voor scholen van eenduidige, niet voor interpretatie vatbare 'formats' van de inschrijfperiodes en procedures;
- ontradingstactieken die leiden tot foute school- en studiekeuzes moeten in kaart gebracht en aangeklaagd worden;
- een strikte naleving van het verplicht ter beschikking stellen van *'het bewijs van weigering'*
- het verplicht maken van het *'document van inschrijving'*
- het screenen van het pedagogisch project en schoolreglement (ook hier het ter beschikking stellen van formats).
- controle op de regelgeving ivm de toepassing van kosteloosheid van onderwijs en de toepassing van de maximumfactuur.

Er dient dringend werk gemaakt te worden van het optimaal functioneren van de LOP's. Een analyse van de huidige werking mag zich niet beperken tot een kwantitatieve analyse en een tevredenheidsonderzoek.

FMV en UTV pleiten voor een wetenschappelijke participerende observatie waarbij volgende elementen aan bod kunnen komen: aanwezigheidsgraad, vergadercultuur, het tot stand komen van de besluitvorming, de ondersteuning van de vrijwilligers... Welke is de verhouding tussen de professionals en vrijwilligers, de al dan niet

onderwijsverstrekkers. Als men afhaakt, waarmee heeft dat te maken? Wordt er voldoende naar de niet-onderwijsverstrekkers geluisterd? Hebben dezen het gevoel dat ze voldoende impact hebben op de besluitvorming?

De vrijwilligers die behoren tot de niet-onderwijsverstrekkers hebben nood aan professionele ondersteuning en vorming. De vertegenwoordiging in dergelijke bestuursorganen kan aantrekkelijker gemaakt worden door vergoedingen zoals vacatiegelden (bestuursvergoedingen) en/of onkostenvergoedingen. De organisaties die ze vertegenwoordigen beschikken niet altijd over de nodige middelen om daarin te voorzien. Tevens kan in de CAO's geregeld worden dat voor deelname aan het LOP betaald verlof verleend wordt.

Als de organen van het LOP standpunten / besluiten formuleren, dient duidelijk vermeld te worden hoeveel leden aanwezig, afwezig of verontschuldigd waren. Indien men geen consensus vindt, dienen eventuele minderheidsstandpunten in het verslag opgenomen te worden of dient een nieuwe vergadering gepland te worden. Allemaal vanzelfsprekende zaken, die meer dan eens vergeten worden en demotiverend werken.

Een LOP dient gebruik te maken van haar bevoegdheden. Het is niet de eerste keer dat die mensen die beslissingen saboteren, vervolgens stellen dat het LOP onvoldoende slagkracht heeft.

FMV en UTV zijn van oordeel dat de LOP-werking serieus onder de loupe dient genomen te worden. De bestaande evaluaties dienen verfijnd en uitgebreid te worden ¹⁰ De werking van een aantal LOP's is dringend toe aan een 'doorlichting' of een externe evaluatie met de bedoeling ze beter te laten functioneren.

7. Discriminatie

In Antwerpen namen de zgn. niet-onderwijspartners (zoals het Minderhedencentrum de 8, het FMV, verenigingen waar armen het woord voeren ...) het initiatief om te starten met de registratie van verhalen en praktijken over onterechte weigeringen in het onderwijs. Op zich een lovenswaardig initiatief dat de ogen kan openen. Onze ervaring leert echter dat ouders steeds minder zin hebben om te getuigen over de manier waarop ze door scholen behandeld worden. Door hun getuigenissen komen ze vaak in een moeilijk parket. Ze zijn vaak niet meer gewenst op de school tegen wie ze klacht neerlegden. Veel ouders hebben daarenboven het gevoel dat het neerleggen van een klacht toch allemaal geen zoden aan de dijk zet. 'Allochtone' en kansarme ouders zijn van oordeel dat ze niet alleen feitelijk gediscrimineerd worden, maar getuigen dat ze in veel scholen het gevoel krijgen dat ze niet welkom zijn.

8. Tenslotte

FMV en UTV vinden dat het de hoogste tijd wordt dat scholen ouders met respect behandelen en dat ze de regelgeving correct toepassen. Ouders moeten zich kunnen

beroepen op efficiënte en effectieve klachtenprocedures en een degelijke (netoverschrijdende) klachtenbehandeling.

Een overheid mag niet dulden dat sommige scholen het democratisch tot stand gekomen GOK-decreet met voeten treden. Als scholen het GOK-decreet, de reglementeringen of de afspraken in hun LOP's niet respecteren, heeft dat voor kansarme en 'allochtone' leerlingen nefaste en discriminerende gevolgen.¹¹ Niet alleen ouders en kinderen zijn daar de dupe van, maar ook scholen die wel decreten en regelgeving correct toepassen.

FMV en UTV vragen de overheid om nauwlettend toe te zien op de spelregels van het inschrijvingsrecht en de correcte toepassing van het GOK-decreet. Het GOK-decreet en het inschrijvingsrecht zijn democratisch verworven rechten die niet mogen worden prijsgegeven. Als het GOK-decreet niet correct wordt toegepast, moet er kordaat opgetreden worden. Als er bepaalde reële tekorten in het decreet worden geconstateerd, moeten ze bijgestuurd worden. Als een LOP niet efficiënt werkt, dient nagegaan te worden waaraan dat ligt en wat er kan verbeterd of veranderd worden. Achter de discussie van het inschrijvingsrecht zou eindelijk een punt moeten gezet worden, zodat er meer aandacht vrijkomt voor andere relevante aspecten van GOK-decreet.

Het niet correct toepassen van het GOK-decreet belemmert de realisatie van gelijke onderwijskansen. Een terrein waarop het Vlaams onderwijs volgens een recent OESO-rapport te kort schiet.

Gelukkig is er in deze situatie – mede onder druk van organisaties die opkomen voor de rechten van kansarmen en 'allochtonen' - de laatste jaren verbetering opgetreden.

De minister van onderwijs nam een aantal maatregelen en vooral een aantal structurele, positieve acties die ongetwijfeld verbetering zullen brengen in de achterstandpositie van 'allochtone' groepen zoals o.a. de vermelding van de schoolkosten in schoolreglementen, het invoeren van de maximumfactuur, maatregelen om de diversiteit in onderwijspersoneel te bevorderen en in de toekomst de differentiatie in de financiering in verhouding tot de samenstelling van de schoolpopulatie ...

Het is de hoogste tijd dat men zich in het onderwijs kan concentreren op en werk kan maken van de vele aspecten van de diversiteit. De ouderparticipatie in het algemeen (en zeker die van kansarme en 'allochtone' ouders) staat nog in haar kinderschoenen, van diversiteit in de schoolteams is nog nauwelijks sprake.¹²

Voor meer informatie neemt u contact op met Marc Laquière, pedagogisch medewerker FMV. Tel.: 03-204 10 10. Gsm: **0484-760 490**. E-mail: mllaquiere@fmv-vzw.be

De **Federatie van Marokkaanse Verenigingen** is van start gegaan in maart 1995. Het FMV behartigt de belangen van de migrantengemeenschap, ontwikkelt en ondersteunt het plaatselijke verenigingswerk door informatieverstrekking, vorming en inhoudelijke of technische begeleiding van de vrijwillige kaders van de 80 aangesloten verenigingen, bevordert de samenwerking tussen de aangesloten verenigingen onderling en bevordert

de samenwerking tussen de migrantenverenigingen en de Vlaamse verenigingen onder meer via informatieverstrekking en uitwisseling, overleg en samenwerking aan gemeenschappelijke activiteiten. Prioritaire thema's zijn onderwijs en werk, prioritaire doelgroepen zijn vrouwen en jongeren.

De **Unie van Turkse Verenigingen** wil een actieve bijdrage leveren aan het opbouw van een harmonieuze samenleving. De werking om dit doel te bereiken, steunt op emancipatie, participatie en integratie van de Turkse gemeenschap in de Belgische maatschappij. Met deze werking richt UTV zich ook op verdediging van mensenrechten, bestrijden en trachten te voorkomen van racisme en discriminatie.

Om haar doe te bereiken zal de Unie de volgende verscheidene activiteiten ontplooiën:

- Belangenbehartiging van de Turkse gemeenschap
 - Het ontwikkelen en ondersteunen van het plaatselijk verenigingswerk van de Turkse bevolking door informatieverstrekking, vorming en inhoudelijke of technische begeleiding van de vrijwillige kaders van de aangesloten verenigingen
 - Het bevorderen van de samenwerking tussen de migrantenvereniging en de Vlaamse vereniging onder meer door informatieverstrekking en uitwisseling, overleg en samenwerking aan gemeenschappelijke activiteiten.
- Kortom UTV informeert, sensibiliseert, responsabiliseert en organiseert de Turkse gemeenschap.

¹ Om te weten komen welke basisscholen een voorrangperiode hebben voor GOK- en niet-GOK leerlnigen zie website van de Studiewijzer.

² Zie voor het basisonderwijs Antwerpen ook het handig ‘Stappenplan inschrijvingen basisonderwijs 2009-2010: http://studiewijzer.antwerpen.be/docs/Stad/Bedrijven/Lerende_stad/LS_Staf/studiewijzer/professionelen/stappenplan%20inschrijvingen.pdf . Let wel: in dit stappenplan wordt geen rekening gehouden met de schoolvakanties en weekenden. Wij gaan ervan uit dat er op deze momenten geen inschrijvingen zullen doorgaan in de Antwerpse scholen. De data die wij hierboven vermelden houden hiermee rekening en verschillen van deze die vermeld worden in het stappenplan.

³ In Gent besliste het LOP-basisonderwijs immers om voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2009-2010 met een experiment van start te gaan. Door het LOP werd een regeling uitgewerkt die de bestaande inschrijvingsprocedure uitbreidt met de mogelijkheid voor ouders om hun kinderen vooraf ‘aan te melden’ bij een centraal aanmeldingsregister. Voor meer informatie verwijzen we naar de website van De Stap. Studieadviespunt Gent: <http://www.destapgent.be/faq-detail.asp?Id=4&categorie=1&trefwoord=>

Voor de Brusselse situatie verwijzen we naar de website van het LOP Brussel: <http://lopbrussel.vgc.be/>

Voor de situatie in de andere Vlaamse steden en gemeenten neemt men best contact op de deskundigen van de Lops: <http://www.ond.vlaanderen.be/GOK/lop/>

⁴ Werkgroep van het NOP (Antwerps Platform Generatiearmen vzw, FMV – Federatie van Marokkaanse Verenigingen, De Schoolbrug vzw, Meldpunt Onderwijs – de8). Elk kind de school van eigen keuze. Ervaringen en aanbevelingen inzake de toepassing van het GOK decreet van de Antwerpse Niet-OnderwijsPartners. Een uitgave van NOP (de niet-onderwijspartners van het LOP). P/a Meldpunt Onderwijs – Langstraat 102 – 2140 Borgerhout. Tel.: 03 270 39 45, e-mail: meldpunt@de8.be. Deze publicatie werd al voorgesteld op de beide stuurgroepen van het LOP-basis en secundair onderwijs en in de AV van het LOP-secundair. Deze brochure werd nog niet vrijgegeven.

⁵ Om misbruiken te vermijden en ouders niet te moeten confronteren met soms indiscrete vragen zou de ‘verklaring op eer’ over de GOK-indicatoren moeten vervangen worden door objectieve gegevens uit databanken. De minister van onderwijs wil – terecht- een systeem invoeren dat met objectief vastgelegde gegevens werkt.

⁶ Ouders schrijven hun kinderen soms in meerdere scholen in omdat ze onvoldoende zekerheid hebben dat hun kind(eren) effectief ingeschreven zijn.

⁷ Een schriftelijk (door de school gedateerd en ondertekend) bewijs van inschrijving (met de naam van de leerling, het onderwijsniveau, de studierichting en het leerjaar). Dit document wordt afgeleverd onder de opschortende voorwaarde dat de leerling op de dag van de instap in het onderwijs ook effectief voldoet aan de inschrijvingsvoorwaarden.

⁸ Een aantal ouders signaleerden ons dat ze een inschrijfbewijs vroegen aan de school. Ze kregen als antwoord dat dit niet nodig was. Waarop de betrokken ouders hun kind prompt in meerdere scholen inschreven.

⁹ Doorverwijzing op basis van thuistaal verval. Een reeks van verplicht en facultatief toe te passen voorrangregelingen.

¹⁰ <http://www.ond.vlaanderen.be/wegwijs/agodi/lop/>

¹¹ FMV staat blijkbaar niet alleen met haar bevindingen. Zie uitspraken over taken, de netbegeleiding, inspectie, verificatie:

-
- Ministerie van onderwijs en vorming. Agentschap voor onderwijsdiensten (AgODI). Gelijke onderwijskansen. Lokale overlegplatforms. Evaluatie werking 2004-2006. Zie o.a. p. 72 en 73.
 - Verslag Algemene vergadering LOP Basisonderwijs Gent, p.3: *'Directies stellen dat het correct gebruik van het inschrijvingsregister ouders moet kunnen geruststellen. Maar dan moet het inschrijvingsregister wel worden gecontroleerd. Dit gebeurt op dit moment niet of onvoldoende.'*

¹² De incentives die in het vooruitzicht gesteld worden, zullen ongetwijfeld hun nut hebben, maar zullen wellicht geen doorbraak kunnen brengen. FMV en UTV zijn van oordeel dat streefcijfers en quotasystemen met gegarandeerde vertegenwoordiging dat wel kunnen.